

Avizul Autorității Europene pentru Protecția Datelor privind propunerea de regulament a Parlamentului European și a Consiliului de stabilire a procedurii de punere în aplicare a Regulamentului (CE) nr. 883/2004 privind coordonarea sistemelor de securitate socială (COM(2006)16 final)

(2007/C 91/03)

AUTORITATEA EUROPEANĂ PENTRU PROTECȚIA DATELOR,

având în vedere Tratatul de instituire a Comunității Europene, în special articolul 286,

având în vedere Carta Drepturilor Fundamentale a Uniunii Europene, în special articolul 8,

având în vedere Directiva 95/46/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 24 octombrie 1995 privind protecția persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal și libera circulație a acestor date ⁽¹⁾,

având în vedere Regulamentul (CE) nr. 45/2001 al Parlamentului European și al Consiliului din 18 decembrie 2000 privind protecția persoanelor fizice cu privire la prelucrarea datelor cu caracter personal de către instituțiile și organele comunitare și privind libera circulație a acestor date ⁽²⁾, în special articolul 41,

având în vedere cererea de emitere a unui aviz conform articolului 28 alineatul (2) din Regulamentul (CE) nr. 45/2001 primită la 7 decembrie 2006 din partea Comisiei Europene,

ADOPTĂ PREZENTUL AVIZ:

I. INTRODUCERE

Consultarea AEPD

1. Propunerea de regulament a Parlamentului European și a Consiliului de stabilire a procedurii de punere în aplicare a Regulamentului (CE) nr. 883/2004 al Parlamentului European și al Consiliului din 29 aprilie 2004 privind coordonarea sistemelor de securitate socială ⁽³⁾ a fost trimisă de Comisie către AEPD pentru consultare, conform articolului 28 alineatul (2) din Regulamentul (CE) nr. 45/2001/CE (denumită în continuare „propunerea”). Potrivit AEPD, prezentul aviz trebuie menționat în preambulul regulamentului.
2. Consultarea formală din partea Comisiei urmărește menținerea contactelor dintre secretariatul AEPD și serviciile Direcțiilor Generale importante ale Comisiei (DG EMPL), în cadrul operațiunii de inventariere din 2007 a AEPD ⁽⁴⁾. Într-adevăr, această propunere este una dintre acele propuneri, inclusă în portofoliul DG EMPL, care prezintă un interes major pentru AEPD. Mai mult decât atât, AEPD a contribuit la audiența organizată de către Parlamentul European în data de 23 noiembrie 2006, prin aducerea unor observații preliminare propunerii. În acest context, AEPD apreciază în mod deosebit această consultare și dorește să fie consultată la timp și în viitor în legătură cu alte propuneri ale Comisiei privind protecția datelor cu caracter personal în sectoarele de securitate socială și de ocupare a forței de muncă, în special în privința celor menționate în inventarul său.

⁽¹⁾ JO L 281, 23.11.1995, p. 31.

⁽²⁾ JO L 8, 12.1.2001, p. 1.

⁽³⁾ JO L 166, 30.4.2004, p. 1.

⁽⁴⁾ În fiecare an în decembrie, AEPD publică un inventar al priorităților pentru anul următor în domeniul consultării. Listează cele mai importante propuneri ale Comisiei, care pot cere o reacție formală din partea AEPD. Propunerilor care se consideră că au un impact puternic asupra protecției datelor, li se acordă o prioritate imediată. Inventarul AEPD 2007 este accesibil pe pagina internet a AEPD: www.edps.europa.eu

Propunerea în contextul său

3. Propunerea enunță procedura de punere în aplicare a Regulamentului (CE) nr. 883/2004 al Parlamentului European și al Consiliului din 29 aprilie 2004 privind coordonarea sistemelor de securitate socială. Într-adevăr, noile reguli privind coordonarea din ultimul regulament nu pot fi aplicate decât după adoptarea prezentei propuneri, care stabilește măsurile corespundente de punere în aplicare ⁽¹⁾. Astfel, propunerea este evaluată în legătură cu regulamentul de bază pe care se fundamentează. Ținând cont de aceasta, trebuie de asemenea menționat faptul că AEPD nu și-a prezentat avizul privind Regulamentul (CE) nr. 883/2004, de la adoptarea în 12 februarie 1999 a propunerii corespundente a Comisiei ⁽²⁾, înaintea intrării în vigoare a Regulamentului (CE) nr. 45/2001.
4. Obiectivul propunerii este să modernizeze și să simplifice regulile existente, prin întărirea cooperării între instituțiile de securitate socială și prin îmbunătățirea metodelor privind schimburile de date între instituțiile de securitate socială.
5. Propunerea are un larg domeniu de aplicare, atât în privința cetățenilor vizați cât și a zonelor acoperite. Pe de o parte, se aplică tuturor cetățenilor UE care sunt asigurați potrivit legislațiilor naționale (inclusiv persoanele fără ocupație), dacă sunt elemente transfrontaliere. Pe de altă parte, se aplică pe scară largă în sectorul securității sociale: indemnizații de boală, indemnizații de maternitate sau de paternitate echivalentă, indemnizații de invaliditate, pensii de bătrânețe, pensii de supraviețuitori, indemnizații pentru accidente de muncă și boli profesionale, ajutoare în caz de deces, indemnizații de șomaj, ajutoare de pensionare timpurie, alocații familiale.
6. AEPD apreciază deosebit această Propunere în măsura în care are ca scop favorizarea circulației libere a cetățenilor și de a îmbunătăți nivelul de trai și condițiile de muncă ale cetățenilor UE care circulă în interiorul Uniunii.
7. Dispozițiile privind schimburile de date cu caracter personal între administrațiile naționale competente pentru securitatea socială, constituie o parte majoră a Propunerii. Într-adevăr, securitatea socială nu poate exista fără prelucrarea diferitelor date cu caracter personal, în multe cazuri de natură senzitivă. Mai mult decât atât, schimbul de date cu caracter personal privind securitatea socială între diferitele state membre, este o consecință naturală a Uniunii Europene ai cărei cetățeni se folosesc din ce în ce mai mult de dreptul lor de a circula liber.
8. Totuși, este de asemenea esențial ca schimbul crescut de date cu caracter personal între administrațiile naționale ale statelor membre, oferind mai bune condiții pentru libera circulație a persoanelor, să asigure un nivel ridicat de protecție a datelor cu caracter personal, garantând astfel unul dintre drepturile fundamentale ale UE. În acest context, AEPD are plăcerea de a menționa că, în avizul său din 26 octombrie 2006 privind Propunerea, Comitetul Economic și Social European (CESE) a subliniat de asemenea necesitatea asigurării protecției adecvate a datelor cu caracter personal, în special ținând cont de natura uneori senzitivă a datelor solicitate ⁽³⁾.

Punctele asupra cărora se concentrează avizul

9. AEPD a fost consultată în privința propunerii pentru un regulament de punere în aplicare. Cu toate acestea, după cum s-a menționat mai sus, regulamentul de punere în aplicare nu poate fi evaluat separat față de Regulamentul (CE) nr. 883/2004, care stabilește principiile de bază ale coordonării sistemelor de securitate socială, ținând cont de asemenea de protecția datelor cu caracter personal. Astfel, în avizul său, AEPD ia în considerare cadrul stabilit de prezentul regulament. Totuși, AEPD își va concentra poziția asupra problemelor pentru care legislatorul regulamentului de punere în aplicare este limitat în acțiune.

⁽¹⁾ În mod curent, măsurile de punere în aplicare sunt stabilite de către Regulamentul (CEE) nr. 1408/71 al Consiliului din 14 iunie 1971 privind aplicarea sistemelor de securitate socială pentru persoanele angajate și pentru familiile acestora circulând în interiorul Comunității, JO L 149, 5.7.1971, p. 2, și prin regulamentul său de aplicare, Regulamentul (CEE) nr. 574/72 al Consiliului (JO L 74, 27.3.1972, p. 1).

⁽²⁾ JO C 38, 12.2.1999, p. 10.

⁽³⁾ Avizul Comitetului Economic și Social European din 26 octombrie 2006 privind propunerea de Regulament a Parlamentului European și a Consiliului de stabilire a măsurilor de punere în aplicare a Regulamentului (CE) nr. 883/2004 privind coordonarea sistemelor de securitate socială, JO C 324 din 30.12.2006, p. 59.

10. Mai mult decât atât, AEPD menționează că propunerea, în afara largului său domeniu de aplicare, este de asemenea foarte complexă deoarece stabilește dispoziții detaliate și uneori tehnice, pentru diferite circumstanțe, mecanisme și limitări în coordonarea sistemelor de securitate sociale. Astfel, în analiza propunerii, AEPD nu va analiza fiecare dispoziție în parte, ci va adopta o abordare orizontală, concentrându-se asupra principiilor protecției de date care sunt deosebit de importante pentru propunere.
11. Potrivit unei astfel de abordări, prezentul aviz are ca scop asigurarea compatibilității cu legislația privind protecția datelor, dar și a eficacității măsurilor propuse, prin anticiparea și comunicarea unor probleme care se pot ivi în momentul punerii în aplicare în sistemele juridice naționale. În prezentul aviz, AEPD va defini în primul rând cadrul juridic relevant de protecție a datelor, după care va analiza aplicarea principiilor importante de protecție a datelor pentru propunere. În concluziile sale, AEPD va sublinia principalele sale constatări și recomandări.

II. CADRUL JURIDIC RELEVANT DE PROTECȚIE A DATELOR

12. În contextul propunerii, datele cu caracter personal ale persoanelor asigurate vor fi prelucrate în general de către autoritățile naționale competente și vor fi incluse astfel în domeniul de aplicare al legislațiilor naționale de punere în aplicare a Directivei 95/46/CE privind protecția persoanelor fizice, ținându-se cont de prelucrarea datelor cu caracter personal și de libera circulație a acestor date (denumită în continuare „Directiva”). Într-un număr limitat de cazuri în care datele cu caracter personal ale persoanelor asigurate vor fi prelucrate de către instituțiile comunitare, acestea vor face obiectul Regulamentului (CE) nr. 45/2001 ⁽¹⁾ privind protecția persoanelor fizice cu privire la prelucrarea datelor cu caracter personal de către instituțiile și organele comunitare și privind libera circulație a acestor date. Acesta va fi, de exemplu, cazul prelucrării datelor cu caracter personal ale personalului UE ⁽²⁾. Astfel, cadrul juridic prezent privind protecția datelor asigură un nivel corespunzător de protecție la nivelul UE.
13. Prezenta propunere se va baza pe acest cadru armonizat. Cu toate acestea, legislațiile naționale de punere în aplicare a Directivei nu sunt pe deplin uniforme și pot exista anumite divergențe între legile naționale de protecție a datelor. Din acest motiv este foarte important ca legislatorul să țină cont de aceste aspecte pentru a se asigura că măsurile propuse sunt pe deplin compatibile cu acest cadru și fac față acestor posibile diferențe.
14. Mai mult decât atât, schimbul transfrontalier crescut de date necesită o mai bună coordonare a dispozițiilor naționale privind protecția de date cu caracter personal. În acest sens, AEPD apreciază în mod deosebit articolul 77 din Regulamentul (CE) nr. 883/2004. Această dispoziție prevede în mod explicit că datele personale prelucrate în virtutea Regulamentului, sau a normelor sale de aplicare, sunt transmise conform dispozițiilor Comunității privind protecția datelor cu caracter personal.
15. Articolul 77 din Regulamentul (CE) nr. 883/2004 asigură de asemenea orientarea privind legile naționale aplicabile de protecție a datelor în cazul transmiterii de date între autoritățile competente ale diferitelor state membre, stabilind că această comunicare de date cu caracter personal de către un stat membru către un altul, face obiectul legislației de protecție a datelor a statului membru care transmite datele. Pe de altă parte, orice comunicare din partea autorității sau instituției din statul membru care le primește, precum și stocarea, modificarea sau distrugerea datelor furnizate de statul membru respectiv fac obiectul legislației privind protecția datelor din statul membru care le primește. Această dispoziție este conformă cu dispoziția privind legea națională aplicabilă stabilită de articolul 4 al Directivei.
16. În propunere, se face referire la dispozițiile comunitare privind protecția datelor cu caracter personal în Secțiunea 3, respectiv în articolul 3 alineatul (2). În timp ce Secțiunea 3 stabilește pe larg că persoanele interesate trebuie să beneficieze de toate garanțiile asigurate prin dispozițiile comunitare privind protecția datelor cu caracter personal, articolul 3 alineatul (2) se referă concret la exercitarea de către o persoană fizică a dreptului de acces și de rectificare a propriilor date cu caracter personal.

⁽¹⁾ Dispozițiile Regulamentului (CE) nr. 45/2001 le reflectă pe acelea conținute în Directiva 95/46, pentru facilitarea lecturii acest aviz se va referi doar la articolele relevante ale recentei Directive și nu la dispozițiile analoge ale regulamentului anterior.

⁽²⁾ De exemplu, articolul 15 din Regulamentul (CE) nr. 883/2004 și articolul 18 din prezenta propunere analizează cazul transferului de date cu caracter personal privind agenți auxiliari.

17. AEPD este de acord asupra necesității — pentru un instrument juridic de punere în aplicare a unei prelucrări și transmiteri intensificate de date cu caracter personal — de a revizui clar și explicit cadrul aplicabil de protecție a datelor. În acest context, AEPD recomandă ca o referire generală la dispozițiile comunitare privind protecția datelor cu caracter personal, să fie menționată nu numai în secțiunea 3, ci să fie făcută în mod explicit în dispozițiile acesteia (de exemplu în articolul 3). Această dispoziție generală nu va exclude posibilitatea ca alte dispoziții, cum ar fi cele menționate în articolul 3 alineatul (2), să poată menționa ulterior probleme specifice referitoare la aplicarea concretă a principiilor de protecție a datelor în cadrul coordonării sistemelor de securitate socială (vezi în continuare, punctele 36-38).

III. APLICAREA PRINCIPIILOR RELEVANTE DE PROTECȚIE A DATELOR

Limitarea scopurilor

18. Unul dintre principiile de bază ale legii de protecție a datelor este că datele cu caracter personal sunt prelucrate doar în scopurile pentru care au fost colectate sau pentru un scop compatibil (articolul 6 alineatul (1) litera (b) din Directivă). Propunerea nu include nici o dispoziție generală privind limitarea scopurilor ⁽¹⁾. Cu toate acestea, propunerea abordează în mod general faptul că datele cu caracter personal colectate pentru unul dintre scopurile de securitate socială (pensie, indemnizație de invaliditate, șomaj etc.) vor fi prelucrate și transmise mai departe altor autorități ale statelor membre pentru același scop. Astfel, majoritatea operațiilor de prelucrare enunțate de către propunere, vor privi prelucrarea datelor cu caracter personal în același scop sau într-unul compatibil. Acesta va fi de asemenea cazul prelucrării de date cu caracter personal în cadrul transmiterii de date pentru recuperarea prestațiilor sau beneficiilor neachitate (articolul 73).
19. Cu toate acestea, în alte circumstanțe, cum ar fi cazul cooperării între autoritățile fiscale (Secțiunea 14), datele de securitate socială pot fi necesare și pentru alte scopuri decât cele de securitate socială. În acest caz, excepții de la principiul de limitare a scopurilor pot fi justificate în virtutea articolului 13 din Directivă, în circumstanțe speciale și dovedind că sunt necesare și bazate pe măsuri legislative, la nivel național sau Comunitar. În acest context, legislatorul se poate referi sau nu în propunere la condițiile în care datele de securitate socială pot fi prelucrate pentru un scop diferit.
20. În acest cadru, AEPD consideră că propunerea respectă dispozițiile de bază de protecție a datelor privind limitarea scopurilor. În continuare, AEPD menționează că interzicerea folosirii datelor cu caracter personal pentru alte scopuri decât cele de securitate socială provine din legislația aplicabilă de protecție a datelor, care permite excepții de la acest principiu general numai în condiții speciale și stricte.

Proportionalitatea în prelucrarea datelor, organele competente și perioadele de stocare

21. Potrivit principiilor de protecție a datelor, datele personale sunt adecvate, relevante și neexcesive în raport cu scopurile pentru care sunt colectate și/sau prelucrate ulterior (articolul 6 alineatul (1) litera (c) din Directivă). În contextul sistemelor de securitate socială, aceasta înseamnă că doar un set proporțional și necesar de date este transmis în fiecare circumstanță.
22. Acest principiu este enunțat corect în articolul 2 alineatul (1) al propunerii, care menționează obligația instituțiilor statelor membre de a-și comunica reciproc toate datele necesare pentru stabilirea și determinarea drepturilor și obligațiilor persoanelor asigurate. În acest context, AEPD subliniază că evaluarea seturilor necesare de date cu caracter personal poate varia ușor conform naturii indemnizației în cauză. De exemplu, informațiile personale solicitate pentru o indemnizație de boală sunt diferite de cele solicitate pentru pensia de bătrânețe. Informațiile transmise de către autoritățile statelor membre nu trebuie să depășească ceea ce este necesar pentru drepturile sau obligațiile persoanei asigurate în cauză, în cazuri speciale.

⁽¹⁾ AEPD a subliniat această problemă în opinia sa, regretând absența unei dispoziții „care interzice în mod strict folosirea acestor date pentru alte scopuri decât cele de securitate socială”, cum este în prezentul articol 84 alineatul (5) litera (b) din Regulamentul (CEE) nr. 1408/71. Opinia AEPD, punctul 4.10.2.

23. Proportionalitatea se aplică de asemenea ținându-se cont de numărul de organe competente care au acces la date și de modalitățile și perioada de stocare a datelor cu caracter personal. Doar autoritățile și instituțiile relevante au acces la datele de securitate socială, iar aceste date sunt stocate — într-o formă care permite identificarea persoanei care face obiectul datelor — pentru o perioadă nu mai lungă decât cea necesară pentru scopul pentru care au fost prelucrate (articolul 6 alineatul (1) litera (e) din Directivă).
24. În privința numărului de autorități și instituții care au acces la datele cu caracter personal ale persoanelor asigurate, articolul 83 din propunere va crea o bază de date publică, enumerând organele relevante pentru fiecare stat membru. Trebuie de asemenea menționat faptul că propunerea permite flexibilități pentru statele membre în a decide dacă datele cu caracter personal se transmit printr-un punct de acces central într-un stat membru sau direct către autoritatea sau instituția relevantă (articolul 2 alineatul (3)). În continuare, în fiecare stat membru pot fi mai multe organe desemnate, dintre care unele pot funcționa la nivel regional.
25. În privința perioadei de stocare a datelor cu caracter personal, AEPD menționează faptul că în contextul securității sociale, testul de proportionalitate poate conduce la rezultate foarte diferite, în funcție de domeniul de securitate socială acoperit. De exemplu, prelucrarea datelor cu caracter personal referitoare la indemnizații de boală sunt necesare de obicei pentru o perioadă de timp mai scurtă decât în cazul pensiilor, care sunt indemnizații care urmează a fi asigurate probabil pe o perioadă mai lungă de timp. Perioada de stocare a datelor cu caracter personal va depinde de asemenea de organul care le prelucrează. De exemplu, în cazul punctelor centrale de acces, aceasta ar însemna că datele cu caracter personal sunt șterse de îndată ce au fost transmise organului competent. În orice caz, trebuie să fie clar că datele cu caracter personal sunt șterse sau anonimizate de îndată ce nu mai sunt necesare pentru scopul pentru care au fost colectate sau prelucrate.
26. În optica acestor considerente, AEPD subliniază că într-un sistem atât de complex, în care datele cu caracter personal sunt prelucrate și transmise mai departe printr-o rețea asimetrică de organisme, o atenție specială trebuie acordată asigurării că datele cu caracter personal sunt prelucrate de către autorități competente pentru o perioadă de timp proporțională și că sunt evitate duplicări ale bazelor de date. AEPD consideră că baza de date enunțată în articolul 83, va permite garantarea că necesarul de date cu caracter personal nu este transmis decât autorităților competente, în fiecare caz separat. Cu toate acestea, prezentei propuneri i se pot adăuga clarificări ulterioare privind modalitățile de transmitere și de stocare a datelor, așa cum Comisia a făcut deja în cazul altor propuneri ⁽¹⁾. În acest context, AEPD consideră că o anumită armonizare a perioadelor de stocare nu numai că va proteja drepturile cetățenilor de protejare a datelor cu caracter personal, ci de asemenea va intensifica eficiența coordonării între administrațiile naționale ale diferitelor state membre.

Baza juridică pentru prelucrarea de date cu caracter personal

27. Propunerea stabilește o varietate de mecanisme, conform cărora datele cu caracter personal ale persoanelor asigurate sunt transferate între organele competente din diferite state membre. Aceste schimburi de date cu caracter personal pot fi împărțite în două mari categorii: acelea efectuate pe baza cererii persoanei interesate; și acelea efectuate *ex officio*, de obicei între părți terțe (organe competente, angajatori), fără nici o cerere specială a persoanei în cauză. În multe cazuri, organele competente vor prelucra și transmite date senzitive, în special date privind starea de sănătate.
28. Toate aceste activități de prelucrare sunt compatibile cu condițiile pentru prelucrarea datelor cu caracter personal enumerate în Directivă: organele naționale competente și angajatorii pot prelucra date cu caracter personal numai în baza consimțământului persoanei în cauză sau pe alte baze legale, cum ar fi compatibilitatea cu o obligație juridică sau aducerea la îndeplinire a unei sarcini de interes public sau prin exercitarea unei autorități publice (articolele 7 litera (a), 7 litera (c) și 7 litera (e) din Directivă). Condiții mai stricte se aplică datelor senzitive, de exemplu datelor de natură personală care revelă originea rasială sau etnică, convingerile politice, religioase sau filozofice, apartenența sindicală, precum și cele privind starea de sănătate sau viața sexuală (articolul 8 din Directivă).

⁽¹⁾ Un recent exemplu al acestor dispoziții poate fi găsit în Propunerea Comisiei pentru Regulamentul Consiliului privind jurisdicția, legea aplicabilă, recunoașterea și întărirea deciziilor și cooperării în materia menținerii obligațiilor (COM(2005) 649 final). În special, articolul 46 al acestei propuneri enunță obligațiile pentru autoritățile naționale centrale de a șterge informațiile — primite de la autoritățile unui alt stat membru — imediat după transmiterea acestora organului național competent. În continuare, articolul 3 menționează interzicerea explicită de stocare a informațiilor comunicate pe baza Regulamentului pentru o perioadă mai lungă decât cea necesară pentru scopul comunicării și în nici un caz mai lungă de 1 an. Vezi de asemenea avizul AEPD privind această propunere, JO C 242 din 7.10.2006, punctele 45-49.

29. Pe de altă parte, AEPD subliniază că dispozițiile propunerii pot fi foarte bine considerate ca enunțând obligația juridică — în conformitate cu articolul 7 litera (c) din Directivă — de a prelucra și transmite datele de securitate socială, în cazul în care această obligație este specificată. Astfel, în cazurile în care propunerea enunță obligația clară de a prelucra date cu caracter personal, operațiile de prelucrare de către organele naționale competente și angajatori se poate baza pe articolul 7 litera (c) din Directivă. Dimpotrivă, în cazul în care această obligație nu este enunțată direct de către propunere, prelucrarea datelor cu caracter personal se bazează fie pe obligații juridice naționale speciale (nearmonizate), fie pe o bază juridică diferită.
30. Articolul 7 litera (e) din Directivă permite prelucrarea datelor cu caracter personal dacă aceasta este necesară pentru aducerea la îndeplinire a unei sarcini de interes public sau care rezultă din exercitarea autorității publice cu care este investit operatorul sau terțul căruia îi sunt comunicate datele. Acesta este cazul în care organul competent prelucrează datele pe baza sarcinilor sale sau ale autorității publice pornind de la o dispoziție juridică — națională sau comunitară — generală și nu de la una specifică. În acest caz, dreptul de opoziție este aplicabil conform articolului 14 litera (a) din Directivă.
31. Folosirea consimțământului ca bază juridică, conform articolului 7 litera (a) din Directivă, are un domeniu de aplicare mai limitat în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal de către autoritățile publice sau în raporturi de angajare, deoarece consimțământul se consideră a fi liber, potrivit articolului 2 litera (h) din Directivă — doar dacă există alternative viabile pentru persoana vizată.
32. În privința prelucrării datelor senzitive (articolul 8 din Directivă), se aplică considerente similare celor făcute în alineatul precedent. AEPD consideră că obligațiile provenite din dreptul muncii (articolul 8 alineatul (2) litera (b) din Directivă), din alte excepții (articolul 8 alineatul (4)) sau din consimțământ (articolul 8 alineatul (2) litera (a)), pot constitui baze juridice relevante pentru prelucrarea datelor senzitive de securitate socială. În acest caz, garanții speciale — cum ar fi măsuri de separare tehnică — pot fi necesare.
33. În optica considerentelor menționate mai sus, AEPD subliniază că cu cât propunerea enunță mai clar obligațiile juridice specifice pentru organele competente și angajatori în vederea prelucrării datelor cu caracter personal, cu atât mai ușoară și mai eficientă va fi punerea acestora în aplicare în statele membre, ținându-se cont de compatibilitatea cu legislațiile naționale de protecție a datelor potrivit Directivei. Astfel, AEPD, fără a intra în detaliile diferitelor mecanisme specifice enunțate de propunere, recomandă legislatorului UE să asigure că fiecare mecanism propus de prelucrare și transmitere a datelor cu caracter personal, este bazat în mod clar pe o obligație juridică specifică enunțată direct de propunere sau pe alte baze juridice de prelucrare, conform articolelor 7 și 8 din Directivă.

Informarea persoanelor asigurate

34. Informarea adecvată a persoanelor asigurate asupra prelucrării datelor lor cu caracter personal și asupra drepturilor lor este esențială, așa cum se menționează în Secțiunea IV din Directiva 95/46/CE. Aceasta este încă și mai importantă dacă datele cu caracter personal sunt prelucrate de mai multe autorități în diferite state membre și din acest motiv, persoanele vizate pot fi supuse riscului de a pierde din vedere cine le prelucrează datele cu caracter personal, în ce scopuri, respectiv cum să-și întărească drepturile.
35. În privința acestei probleme, AEPD sprijină în mod deosebit o abordare proactivă: informarea exhaustivă și la timp a persoanelor asigurate, cu clarificări atât asupra folosirii informațiilor colectate, cât și asupra drepturilor lor. Astfel, AEPD nu numai că susține apelul făcut de către CESE ⁽¹⁾ pentru a întări cunoașterea dintre toți utilizatorii potențiali ai Regulamentului, ci de asemenea cere legislatorului să adauge referințe explicite în propunere pentru necesitatea de a informa în mod specific și adecvat persoanele asigurate privind prelucrarea datelor lor cu caracter personal. Aceasta se poate face prin modificarea articolului 19 (*Informarea persoanelor asigurate*), pentru a asigura că persoanele asigurate primesc necesarul de informații.

(¹) Avizul CESE, punctul 1.11.

Drepturile persoanelor asigurate

36. Drepturile persoanelor asigurate sunt deosebit de importante în contextul sistemului de securitate socială, deoarece acestea permit persoanelor vizate să păstreze controlul asupra datelor lor (senzitive), să asigure exactitatea acestora și să verifice informațiile pe baza cărora se iau decizii sau sunt acordate beneficii importante. Aceasta prezintă o importanță deosebită în contextul transfrontalier, în care limitele de eroare în transmiterea datelor cu caracter personal pare să fie mai mare, în virtutea necesității traducerii informațiilor. Merită a fi menționat și faptul că de exactitudinea mărită a informațiilor rezultate din întărirea drepturilor persoanelor asigurate, beneficiază nu numai persoanele vizate ci și organele de securitate socială.
37. AEPD apreciază în mod deosebit articolul 3 alineatul (2) din propunere, care stabilește că statele membre garantează dreptul persoanelor vizate la accesarea și rectificarea datelor lor cu caracter personal, în conformitate cu dispozițiile comunitare privind protecția datelor cu caracter personal. Cu toate acestea, AEPD propune suplimentarea acestei dispoziții cu o mai largă referire la toate drepturile persoanelor asigurate, inclusiv dreptul de opoziție (articolul 14 din Directiva 95/46/CE), respectiv garanțiile privind deciziile individuale automatizate (articolul 15 din Directiva 95/46/CE).
38. În plus, AEPD recomandă ca propunerea să ia pe deplin în considerare necesitatea de a facilita exercitarea efectivă a drepturilor persoanelor asigurate în contextul transfrontalier. Într-adevăr, persoanele vizate trebuie să-și întărească drepturile în situația în care datele lor cu caracter personal provin de la diferite autorități din două sau mai multe țări. Astfel, este de dorit ca în asemenea cazuri drepturile persoanelor asigurate să poată fi exercitate de asemenea în mod direct, prin intermediul autorității competente care primește datele cu caracter personal de la alt stat membru. Aceasta ar însemna ca autoritatea competentă care este în contact direct cu persoana asigurată, să acționeze ca un punct unic nu numai în privința beneficiilor de securitate socială, ci și în privința tuturor datelor cu caracter personal prelucrate în legătură cu aceste beneficii. O persoană asigurată ar putea fi în acest caz capabilă să-și exercizeze drepturile de persoană asigurată prin intermediul autorității competente, independent de originea datelor. Astfel, AEPD invită legislatorul să ia în considerare această posibilitate, de asemenea în optica exemplorilor furnizate deja în alte propuneri ale Comisiei ⁽¹⁾.

Măsurile de securitate

39. În propunere, securitatea în prelucrarea datelor are o importanță deosebită în legătură cu utilizarea pe scară din ce în ce mai largă a instrumentelor electronice de către administrațiile publice ale diferitelor state membre. În continuare, în cele mai multe cazuri transmisia va implica și date senzitive și, așa cum a fost subliniat și de către CESE, este încă și mai important „să se asigure faptul că aceste date sunt protejate în mod adecvat și că nu pot cădea în mâini greșite” ⁽²⁾.
40. În acest context, AEPD apreciază articolul 4 din propunere, care stabilește că transmiterea de date între organele competente „trebuie efectuată prin mijloace electronice într-un cadru de securitate comun, care poate garanta confidențialitatea și protecția schimburilor de date”. Totuși, AEPD subliniază că acest „cadru de securitate comun”, care este definit de către Comisia Administrativă pentru Coordonarea Sistemelor Sociale ⁽³⁾, trebuie să ia pe deplin în considerare recomandările făcute de programul IDABC ⁽⁴⁾ (Transmitere Interoperabilă a Serviciilor Guvernamentale Electronice Europene către Administrații Publice, Întreprinderi și Cetățeni), privind dispozițiile comunitare de protecție a datelor și în special acelea privind securitatea prelucrării (articolul 17 din Directivă). În această perspectivă, AEPD recomandă de asemenea ca experți în protecția și securitatea datelor să fie pe deplin implicați în lucrările importante ale Comisiei Administrative.

⁽¹⁾ Un recent exemplu poate fi găsit în propunerea Comisiei pentru Decizia-cadru a Consiliului privind schimbul de informații extrase din registrele penale între statele membre (COM (2005) 690 final). Articolul 6 din propunere permite persoanelor asigurate să-și exercite dreptul de acces la datele lor cu caracter personal nu numai prin intermediul adresării către autoritățile care operează cu aceste date, ci și prin intermediul autorităților unde sunt rezidente. Alte exemple pot fi găsite și în Sistemul de Informare Schengen.

⁽²⁾ Avizul CESE, punctul 4.10.

⁽³⁾ Menționat de către articolul 76 din Regulamentul (CE) nr. 883/2004. Articolul 4 din propunere stabilește că formatul și metoda de schimb de date trebuie enunțate de către Comisia Administrativă.

⁽⁴⁾ <http://ec.europa.eu/idabc/en/home>

IV. CONCLUZII ȘI RECOMANDĂRI

41. AEPD apreciază această propunere în măsura în care are ca scop favorizarea liberei circulații a cetățenilor și îmbunătățirea nivelului de trai și a condițiilor de muncă a cetățenilor UE, care circulă în interiorul Uniunii. Într-adevăr, coordonarea sistemelor de securitate socială nu poate exista fără prelucrarea și transmiterea diferitelor date cu caracter personal, în multe cazuri de natură senzitivă.
42. Totuși, este de asemenea esențial ca acest schimb crescut de date cu caracter personal între administrațiile naționale ale statelor membre, oferind condiții mai bune pentru libera circulație a persoanelor, să asigure și un înalt nivel de protecție a datelor cu caracter personal, garantând astfel unul din drepturile fundamentale UE.
43. Propunerea se bazează pe cadrul armonizat de protecție a datelor enunțat de către dispozițiile comunitare privind protecția datelor cu caracter personal, și în special de către Directiva 95/46/CE și de legislațiile naționale de punere în aplicare. AEPD constată cu mulțumire că aplicabilitatea acestui cadru de protecție a datelor este sprijinit atât de Regulamentul de bază nr. 883/2004, cât și de propunere. Cu toate acestea, probleme specifice legate de aplicarea principiilor de protecție a datelor în cadrul coordonării sistemelor de securitate socială, trebuie comunicate ulterior și explicit.
44. În privința *principiului de limitare a scopurilor*, AEPD consideră că propunerea respectă dispozițiile de bază ale protecției de date privind limitarea scopurilor. În continuare, AEPD menționează că interzicerea folosirii de date cu caracter personal pentru alte scopuri decât cele de securitate socială, nu este enunțată în mod explicit în propunere, dar rezultă din legislația aplicabilă de protecție a datelor, care permite excepții de la acest principiu general numai în circumstanțe speciale și în condiții stricte. În acest context, legislatorul se poate sau nu referi în mod special în propunere la condițiile în care datele de securitate socială pot fi prelucrate pentru un alt scop.
45. În privința *proporționalității în prelucrarea datelor, a organelor competente și a perioadelor de stocare*, AEPD subliniază că într-un sistem atât de complex, în care datele cu caracter personal sunt prelucrate și transmise mai departe printr-o rețea asimetrică de organisme, o atenție specială trebuie acordată asigurării că datele cu caracter personal sunt prelucrate de către autorități competente pentru o perioadă de timp proporțională și că sunt evitate duplicări ale bazelor de date. În acest context, clarificări ulterioare privind modalitățile de transmitere și stocare a datelor pot fi adăugate propunerii.
46. În privința *bazelor juridice pentru prelucrarea datelor cu caracter personal*, AEPD, fără a intra în detaliile diferitelor mecanisme specifice enunțate de propunere, recomandă legislatorului UE să asigure că fiecare mecanism de prelucrare și transmitere a datelor cu caracter personal propus, se bazează în mod clar pe o obligație juridică specifică enunțată direct de propunere sau pe alte baze juridice de prelucrare, conform articolelor 7 și 8 din Directivă.
47. În privința *informării persoanelor asigurate*, AEPD recomandă adăugarea unei referiri explicite în propunere asupra necesității informării adecvate a persoanelor vizate privind prelucrarea datelor lor cu caracter personal.
48. În privința *drepturilor persoanelor asigurate*, AEPD apreciază în mod deosebit articolul 3 alineatul (2) din propunere și propune suplimentarea acestei dispoziții cu o mai largă referire la toate drepturile persoanelor asigurate, inclusiv dreptul și dispozițiile privind deciziile individuale automatizate. În continuare, AEPD invită legislatorul să faciliteze exercitarea efectivă a drepturilor persoanelor asigurate într-un context transfrontalier prin asigurarea că autoritatea competentă, care este în contact direct cu persoana asigurată, va acționa ca un punct unic nu numai în privința beneficiilor securității sociale, ci și în privința tuturor datelor prelucrate în legătură cu aceste beneficii.

49. În privința *măsurilor de securitate*, AEPD recomandă ca acest „cadru de securitate comun” pentru transmiterea de date enunțat în articolul 4 al propunerii, să ia serios în considerare recomandările privind protecția datelor și securitatea prelucrării. În acest context, experți în protecția și securitatea datelor trebuie să fie pe deplin implicați în lucrările importante ale Comisiei Administrative competente.

Adoptat la Bruxelles, 6 martie 2007.

Peter HUSTINX
*Autoritatea Europeană pentru Protecția
Datelor*
